

De brieven van Johannes

Door: D.T. Brinkman

Inleiding

De brieven van Johannes zijn drie bijzondere brieven van de hand van de Apostel Johannes, de Apostel welke de Here zeer liefhad en –nadat de Here werd gekruisigd- de zorg op zich nam voor Maria, de moeder van de Here Jezus ^{Joh. 19:26, 27}. Het is algemeen aanvaard dat de Apostel haar heeft verzorgd tot haar dood. Hij was een van de leiders in de Gemeente te Jeruzalem en bleef daar totdat de stad verwoest werd. Daarna is hij, volgens de traditie, in Efeze gaan wonen; daar was het centrum van het Christendom, ontstaan als gevolg van Paulus' prediking (zie de brieven aan Timoteüs). Hij schreef deze brieven ergens tussen 90-95 n.Chr, en was op zeer hoge leeftijd op dat moment. De laatste van de Apostelen die nog in leven was.

Daarna volgen de Openbaringen, eveneens door Johannes op schrift gesteld -tijdens zijn verbanning op Patmos-, waarin de Here zelf tot de Gemeenten spreekt, openbaart wat er in de toekomst stond te gebeuren maar ook belooft: ik kom spoedig weer! Deze brieven zijn van *voor* de verbanning naar Patmos. We weten veel over de datering en achtergrond aangezien zijn leerlingen, waaronder Polycarpus, Papias en Ignatius, ook het nodige schriftelijke materiaal nagelaten hebben. Ook weten we dat de brieven werkelijk van de hand van Johannes zijn, door ondermeer het feit dat Iraeneus –leerling van Polycarpus- er woord voor woord een aantal verzen uit citeert¹) en er over schrijft.

De drie brieven kennen alle drie een eigen karakter:

- 1 Johannes
1 Johannes is een algemene (zend)brief aan de Gemeente van Christus in zijn volle breedte; het noemt geen afzender en ook geen geadresseerde. Maar gezien de inhoud is het onmiskenbaar van de hand van de Apostel Johannes. Het heeft geen verwijzingen naar andere brieven of gebeurtenissen die we kennen uit bijvoorbeeld de brieven van Paulus (de onderlinge relaties in de brieven van Paulus zijn sterk bijvoorbeeld door de genoemde personen, plaatsen en gebeurtenissen), wel naar wat eerder in het Evangelie van Johannes is beschreven en naar het Oude Testament.
- 2 Johannes
De brief is geschreven aan "de uitverkoren vrouw en haar kinderen" ^{2 Joh. 1} en middels deze korte brief brengt Johannes ook een groet over van haar "uitverkoren zuster". ^{2 Joh. 13}. Er is enig verschil van inzicht over wie nu de 'uitverkoren vrouw' en haar 'uitverkoren zuster' zijn; sommigen menen dat Johannes in de *figuurlijke zin* spreekt en hier schrijft aan een gemeente (aangesproken als 'vrouw') en deze brief schrijft vanuit een andere (zuster)gemeente. Anderen menen dat we het geschrevene gewoon moeten nemen zoals het er staat en hij aan een zuster in de Here schrijft, terwijl hij bij een andere zuster verblijft.
- 3 Johannes
De 3^e brief is duidelijk een persoonlijke brief; geschreven aan ene Gajus, een broeder waarvan Johannes schrijft dat hij hem "in waarheid liefheeft". De naam Gajus (of Gaius) was veelvoorkomend. Sommigen menen dat de brief aan Gajus uit Korinte was ^{1 Kor. 1:14, Rom. 16:23}. Maar gezien 3 Joh. 4, waar Johannes hem "mijn kind" noemt is de conclusie eerder gerechtvaardigd dat deze Gajus een bekeerling of discipel van Johannes was.

---

¹ Barnes' notes on the Bible

Inhoud (kern) van de brieven

1 Johannes

Deze eerste, algemene, zendbrief van Johannes kan feitelijk worden samengevat met de uitdrukking: "De vrucht van de gemeenschap met Christus". Ray C. Stedman[†] vat de brief als volgt samen:

De brief geeft ons een meetlint waarlangs we *onze eigen levenswandel* kunnen afmeten:

- hoe gaat het met ons (geestelijk gezien)?
- voldoen we aan de kwalificaties?
- blijkt uit onze levenswandel waarheid, rechtvaardigheid en liefde?

Vanaf hoofdstuk 2:18 tot aan hoofdstuk 4:21 ligt hier de nadruk op: waarheid, rechtvaardigheid en liefde. (Ray C. Stedman, *Adventuring through the Bible*)

De brief kent de volgende centrale thema's:

1. Waarheid: Christus Jezus is de Zoon van God
Het was wat Johannes **gehoord** had, **gezien** had met zijn eigen ogen, zelfs **getast** had met zijn eigen handen ^{1 Joh. 1:1}: Het Woord des Levens. Dit leven was bij de Vader en werd geopenbaard aan de mensen – Johannes was hiervan getuige en laat ons weten: het is de wáárheid.
2. Rechtvaardigheid: zij die Christus willen volgen moeten rechtvaardig leven.
Immers: "wie zegt, dat hij in Hem blijft, behoort ook zelf zó te wandelen, als Hij gewandeld heeft" ^{1 Joh. 1:5,6}. Geloof is geen "lippendienst"; wie beweert een Christen te zijn moet dit tonen in zijn dagelijkse leven; denk in dit verband eens aan de brief van Jakobus: "Zo is het ook met het geloof: indien het niet met werken gepaard gaat, is het, op zichzelf genomen, dood" ^{Jak. 2:17}. Deze wandel blijkt uit de onderlinge liefde – een gebod! ^{Joh. 2:7} - binnen de gemeente, géén "wereldsgezindheid" (de wereld, de wereldse zaken, lief hebben en boven de Here stellen), rein zijn ^{1 Joh. 3:4,5}, omdat Christus rein is en in Hem géén zonde is; "wie de rechtvaardigheid doet is rechtvaardig" ^{1 Joh. 3:7}.

Die rechtvaardigheid is niet iets wat we zelf kunnen bewerkstelligen – hier gaat Johannes in op de leer van de Gnostici; de opvatting van de gnostici was namelijk aan het binnendringen in de gemeente en zij meenden dat de mens 'dual' was; lichaam en geest waren gescheiden. De geest werd, was, verlicht maar het lichaam "ging toch verloren" en daarom kon men doen wat men wilde daarmee. De zonde "leefde alleen maar in het lichaam, niet in de geest". Een opvatting die er toe leidde dat men in de dagelijkse levenswandel er een zondige levensstijl op na hield. Een opvatting die er tevens toe leidde dat men alleen maar gericht was op zijn eigen "verlichting" en de problemen van een ander –bijvoorbeeld honger!- liet voor wat ze waren immers: dat was "slechts het lichaam dat leed" vgl. ^{1 Joh. 3:17}. Halley schrijft hierover: "Geestelijk leven in combinatie met een liederlijke levensstijl werd als *harmonieus* ervaren" ²). Een redenering waartegen Johannes inbrengt dat wie uit God zijn een levenswandel hebben die daarmee overeenstemt dus: lichaam en geest zijn één.

Daarnaast waren er gnostici die meenden dat Christus niet letterlijk op deze wereld was geweest, hij was "een fantoom, een verschijning uit de geestenwereld". Vandaar ook dat Johannes in deze brief meerdere malen de nadruk legt op het feit dat de Here wel degelijk fysiek "vlees geworden" op aarde was gekomen, hij begint zijn brief er mee en sluit er mee af ^{1 Joh. 4:1-3, 4:20}.

---

² Halley's Bible Handbook, pg. 671

3. De (onderlinge) liefde

Door de hele brief heen klinkt het: elkaar lief hebben! Dat is voor de Gemeente het meest belangrijke, elkaar vasthouden, dragen, door de onderlinge liefdesband. Hij is hier overduidelijk in: "Indien iemand zegt: Ik heb God lief, maar zijn broeder haat, dan is hij een leugenaar; want wie zijn broeder, die hij gezien heeft, niet liefheeft kan ook God, die hij niet gezien heeft, niet liefhebben. En dit gebod hebben wij van Hem: Wie God liefheeft, moet ook zijn broeder liefhebben" ^{1 Joh. 4:20, 21}.

Ook hier blijkt dat levenswandel en liefde hand-in-hand gaan; wie zegt van God te houden maar ondertussen medegelovigen verafschuwt of haat, kan onmogelijk van God houden. De meeste gelovigen zullen echter niet zomaar zeggen dat ze een mede broeder of zuster haten; echter: dit blijkt wel uit hoe ze omgaan met hun mede broeders en zusters! Wanneer daaruit geen onderlinge liefde blijkt, hoe zou dan je liefde naar God blijken want: we vormen, als gelovigen, samen het Lichaam van Christus. Je kunt niet van het Hoofd –Christus- houden als je niet van Zijn Lichaam, de gemeente, houdt. Daaruit blijkt dus de liefde welke wij hebben voor God: hoe wij omgaan met onze broeders en zusters, of en hoe we ons inzetten –in alle opzichten- voor Zijn Lichaam. Lokaal maar ook buiten onze eigen kerkmuren! Want het Lichaam van Christus houdt niet op bij onze kerkdeur, deze is wereldwijd.

Tonen wij liefde? Is onze levenswandel een van onderlinge liefde? Of interesseren we ons alleen voor ons 'eigen kerkje' of eigen kerkgenootschap? Of, nog erger, gedragen we ons als egoïsten, die alleen maar liefde voor zichzelf hebben?

Liefde, ware Christelijke liefde, is iets wat de wereld niet kent. Wanneer we als Christenen ons getuigenis afleggen en zeggen, wat toch vaak gehoord wordt: "Ik ben gestopt met roken, met drinken, met stelen, drugs gebruiken en gokken – dat heeft Jezus gedaan", dan zijn veel mensen in de wereld totaal niet onder de indruk. Dat kunnen zij namelijk ook, mits ze daar maar een goede reden (gezondheid, geld, gezin) voor zien! Maar er is één ding dat een ongelovige niet kan: waarachtig houden van een ander mens, ongeacht wie die mens is of wat hij of zij ook gedaan heeft. De wedergeboren gelovige kan dat wel. Niet uit eigen kracht maar omdat God, in Christus, éerst van ons heeft gehouden en wij daarin Christus' navolgers zijn. Het is **het enige wat ons onderscheid van de wereld: wij zijn uit God geboren** ^{1 Joh. 3:9}.

Apostel der liefde

Johannes wordt ook wel "de Apostel der liefde" genoemd. Deze (bij)naam heeft hij te danken aan de brieven waarin de liefde zo centraal staat. Maar deze brief is ook een **ernstige waarschuwing** voor ons: wanneer we **niet** liefhebben blijkt hieruit dat wij **niet** (oprecht) leven met God!

Wie behoort tot de Gemeente?

Tevens reikt hij ons een toetssteen aan waarmee we kunnen bepalen of iemand tot de broeders behoort; wie **ontkennen** dat God in Christus Jezus in het vlees is gekomen, is **niet uit God**. Dat is namelijk de 'geest van de antichrist' en zo kunnen we de geest van de waarheid, uit God, en de geest van de dwaling, uit de satan, herkennen ^{1 Joh. 4:1-6}.

Het is **schokkend** te zien, wat er gebeurt als we deze toets – het "onderscheiden van de geesten"³) - uitvoeren; veel kerken, plaatselijke gemeenten en kerkgenootschappen, maar ook *christelijke* mensen, zij die zichzelf Christen noemen, blijken dit **niet** meer te onderschrijven en derhalve **niet (!) tot de gemeente van Christus Jezus te behoren**.

---

³ Zie ook het artikel over "discernment" op www.bijbelcollege.nl

2 Johannes

Zoals gezegd is deze brief geschreven aan 'de uitverkoren vrouw en haar kinderen' en zijn er twee visies op wie die vrouw is: een gemeente of een persoon (een zuster in de Here). Persoonlijk ging ik altijd uit van de gedachte dat het een brief was aan een gemeente en niet aan een persoon. Maar, wanneer we de grondtekst er bij nemen zien we dat er staat (zie ook de bijgaande strongs-nummers):

eklek'tos <1588> *kuriakos* <2959>

Deze woorden betekenen:

<1588> uitgekozen

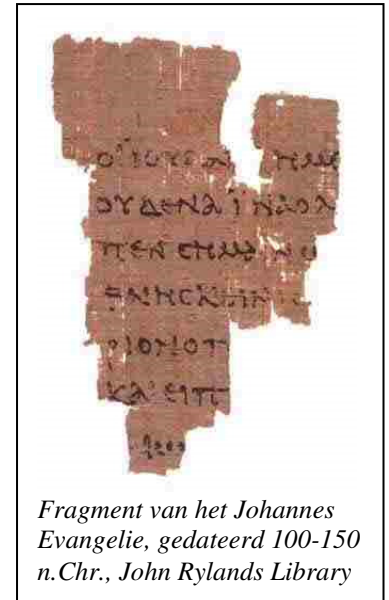
- door God;
- om het heil door Christus te ontvangen

<2959> 'Kuria' = vrouw; van Kurios (m), kuros (= *kracht, macht*)

- een gelovige vrouw, dame

James Gray zegt hierover:

"Aan wie is de 2^e brief van Johannes geadresseerd? Het woord 'dame' in het Grieks is Kyria, wat kan worden opgevat als een naam, en wellicht is dat in dit geval zo ook bedoeld. Kyria was namelijk een gebruikelijke naam onder de Grieken en zou hier daarom zeer wel een hoog aangeschreven zuster in de Here in de omgeving van Efeze kunnen zijn".

Fragment van het Johannes Evangelie, gedateerd 100-150 n.Chr., John Rylands Library

Het doet een beetje denken aan wat we bijvoorbeeld uit de Friese taal kennen, daar is een (populaire) meisjesnaam "Famke" of "Femke". Wie niet beter weet zou denken dat het een naam is, maar het betekent ook: "meisje". Of *eigenlijk* andersom: het is het Friese woord voor meisje maar tevens in gebruik als een naam.

Beide opties blijven dus mogelijk; het kan een persoonlijk brief zijn, het kan ook een brief aan een gemeente zijn. Maar het lijkt er toch het sterkst op dat er sprake is van een persoonlijk brief, ook in relatie tot vers 10 waar uitdrukkelijk gesproken wordt over het ontvangen van mensen in haar huis {*oy-kee'-ah* = een huis, een woning, de bewoners van een huis, het gezin}.

Het is echter een brief die –door de leiding van Gods Geest en door de inspiratie van de Heilige Geest geschreven- niet voor niets in Gods Woord is opgenomen; het was mogelijk een persoonlijke boodschap maar wel een boodschap die niet alleen voor de zuster in kwestie van belang was, het is een boodschap die voor de gehele Gemeente van Christus van belang is en blijft.

Zegenbede

De opening van de brief is opmerkelijk; ten eerste noemt de Apostel zichzelf "de oudste". Verder is het zo dat de zegenbede een bede is waarin hij spreekt van "ons". De Hebreeënbrief leert ons dat "het mindere door het meerdere wordt gezegend" ^{Hebr. 7:7}.

Binnen veel kerken en gemeenten is het de gewoonte dat de prediker of voorganger aan het einde van de dienst, of soms bij aanvang, "de zegen meegeeft"; hij spreekt dan een zegen uit over de gemeente "de Here zegene u (enz)..". Daarmee zegt de predikant, *ongewild wellicht – mogelijk uit traditie of gewoonte*, feitelijk dat hij "het meerdere" is, ten opzichte van de gemeente; immers: **hij** zegent de gemeente, en spreekt over een "**zegene U**".

Hoe anders de bede van Johannes! Ten eerste presenteert hij zichzelf niet als een 'meerdere' door te schrijven dat hij 'de Apostel' is –*wat natuurlijk wel zo is, maar hij*

kiest er bewust voor zichzelf de oudste te noemen, naar zijn functie binnen de gemeente- maar ten tweede spreekt hij 'de zegen' uit over zowel de toehoorder als hemzelf; het is dan geen zegenen van een ander, die zich als "meerdere" opstelt maar: een gebed om zegen van de Here - die immers de enige is die boven alle gelovigen staat ^{Mat. 23:7-9}.

Johannes doet dus niet aan 'menselijke rangen en standen'; hij stelt zichzelf niet als "de meerdere" op, integendeel: hij **vereenzelvigd** zichzelf **in alle nederigheid** met de zuster aan wie hij de brief schrijft.

Dit is de houding van een waar geestelijk mens: jezelf niet verheffen boven de ander maar alle (wedergeboren) gelovigen, in Christus, als broeders en zusters zien en op die manier spreken, denken en handelen!

Liefde en waarheid

Johannes schrijft dat hij verblijd is dat er onder haar kinderen zijn die in de waarheid wandelen ^{2 Joh. 4-6}, dat zij in liefde de geboden van Christus onderhouden en dan in het bijzonder dit grote gebod van Hem:

"Een nieuw gebod geef ik u, dat gij elkander liefhebt; gelijk Ik u liefgehad heb, dat gij ook elkander liefhebt. Hieraan zullen allen weten, dat gij discipelen van Mij zijt, *indien* gij liefde hebt onder elkander" – Joh. 13:34,35.

Zoals bij de bespreking van de 1e Johannesbrief ook naar voren kwam: dit is wat ons als gelovigen onderscheid, moet onderscheiden, van de wereld om ons heen: de onderlinge liefde van de gelovigen. Dat is hét teken dat ons "die in de waarheid wandelen" ^{2 Joh. 4} onderscheidt van de wereld! Hieraan onderkent men dat wij discipelen van de Here Jezus Christus zijn – is die liefde niet aanwezig dan kan de wereld ons, als Gemeente, immers niet onderscheiden van welke *menselijke organisatie* dan ook?

Misleiders

Johannes waarschuwt tegen de misleiders; zij die de Gemeente van Christus willen verleiden met onwaarheden, die de Gemeente willen wijsmaken dat Hij niet in het lichaam is verschenen – zie ook de 1^e Johannesbrief – en, zo zegt hij "een ieder die verder gaat en niet blijft in de leer van Christus heeft God niet" ^{2 Joh. 9}. Weer die ernstige waarschuwing dat wie die dwaling verkondigt niet behoort tot het Lichaam van Christus en, hij voegt er bij: "ontvangt hem niet in uw huis en heet hem niet welkom. Want wie hem welkom heet, heeft deel aan zijn boze werken". ^{2 Joh. 10}.

Wanneer we, binnen het huisgezin van God, de dwaling "welkom heten" oftewel deze tolereren, dan heeft dat ernstige consequenties: het wordt dan ons áángerekend, als deel hebben daar aan. Wanneer we dus in kerken of gemeenten dwalingen accepteren of zelfs zij die de dwaling leren welkom heten, dan zijn we als gemeente medeschuldig aan die dwaling. Dat is niet meer dan logisch!

Stel: een prediker die een dwaling verkondigt wordt toegelaten in de gemeente om te spreken. Wat denkt de gemiddelde bezoeker, laat staan iemand van buitenaf, dan? Dat **wat hij spreekt geaccepteerd wordt door de gemeente** waar hij spreekt!

We zien soms dat er gemeenten zijn die, omwille van de populariteit van een spreker of "om de eenheid te bewaren", sprekers toelaten die dwaling brengen. De spreker wordt dan vaak wel voorzichtig gepolst en eventueel gevraagd om bepaalde dingen 'achterwege te laten'. De spreker gaat hiermee akkoord en krijgt preekbeurten in de betreffende gemeente. Wat echter vervolgens gebeurt is dat de toehoorders, in de gemeente, denken: "Deze man is een goed prediker". Wanneer zij vervolgens, bijvoorbeeld door boeken, studies of artikelen, internetsites e.d. andere –niet juiste- gedachten van deze spreker lezen is voor hen niet te onderscheiden of dit nu juist is of niet. Immers: **de oudsten hebben hem binnengehaald en verlenen daarmee hun 'fiat'** op hetgeen

deze spreker vertegenwoordigt? Zo weet ik bijvoorbeeld dat er sprekers zijn die de dwaling van de alverzoening aanhangen. Desondanks worden zij als prediker uitgenodigd in gemeenten welke deze opvatting verwerpen! Ook zijn er die bijvoorbeeld de 'Brits-Israël' of 'Nederlands-Israël' leer aanhangen. Ook zij worden uitgenodigd als spreker in gemeenten waar deze leer zelfs bestreden wordt! Om nog maar niet te spreken van kerken welke in hun geloofsbelijdenis schrijven dat de Here werkelijk aan het kruis geleden heeft en is opgestaan en vervolgens predikanten aanstellen (!) die openlijk dit ontkennen of zelfs atheïst zijn.

We kunnen denken dat wanneer we een spreker vragen zaken achterwege te laten we daar mee het probleem binnen onze eigen gemeente oplossen maar dat is dus niet waar. Los van wat hiervoor staat moet ik nog het volgende opmerken: wanneer iemand een dwaling aanhangt, zal hij door deze bril het gehele Woord van God lezen. Dwalingen hebben namelijk het kenmerk dat ze mensen "verblinden"; wie dwaalt, kent Gods Woord niet op de juiste manier. De uitleg, van welk Schriftgedeelte dan ook, die een dergelijke prediker geeft zal daarom ook bijna altijd beïnvloed worden door zijn verblinding. Een dwaalleraar **kan dus nimmer Gods Woord 'recht snijden'**. Ook als hij zijn dwalingen 'achterwege laat'; het blijft in alles, in elke verkondiging van zijn hand, doorwerken.

Ontvang ze niet

Johannes zegt daarom niet voor niets dat we ze **niet moeten ontvangen**. Dat gaat ver! We **mogen ze niet eens ontvangen in ons huis!** Wanneer we hen ontvangen gaat dit **ten koste van ons eigen zieleheil – immers: zij zullen wanneer ze onder ons dak zijn niet zwijgen over hun dwaling-**, wanneer we ze laten spreken, prediken, in de gemeente gaat dit **ten koste van het zielenheil van de lokale gemeente** en wellicht zelfs ver daarbuiten – omdat wij deze dwalende predikers en hun boodschap "legitimeren".

Het niet ontvangen van hen die dwalen mag dan 'liefdeloos' klinken –zo blijkt maar dat onze definitie van 'liefde' iets anders is dan de Goddelijke definitie hiervan!- maar het tegendeel is waar: **het is juist een teken van liefde voor onze eigen gemeente** dat we ze welen maar bovenal **een teken van liefde voor onze Here**, voor wat Hij voor ons heeft gedaan en ons heeft gegeven! Hen wel ontvangen kan er toe leiden dat we verliezen wat we hebben ontvangen ^{2 Joh. 8}.

Verkeerde keuzes

Als mensen maken we vaak de verkeerde keuzes in deze zaken; onder het mom van "liefde" –wat niet meer is dan een door angst gedreven keuze, bijvoorbeeld angst om "het aantal bezoekers", om "leden te verliezen" e.a.- laten we maar van alles toe in de gemeente. Maar ware liefde is: liefde voor het Lichaam van Christus, hier op aarde, en het rein houden hiervan. Ons eigen lichaam houden we toch ook schoon, rein?

Van dáár uit moeten we redeneren en niet vanuit onze menselijke, onjuiste, opvattingen over "liefde" – die geen liefde is; dan wordt het immers vaak een "met de mantel der liefde bedekken" van allerlei onreinheid, dwaling en leugen – *alsof je je eigen vieze lichaam met schone kleren bedekt en daarmee denkt schoon te zijn?* - met als gevolg dat uiteindelijk de gemeente méér schade lijdt dan we ooit voor mogelijk hadden kunnen houden; de scheuringen, ruzies en ten gronde gerichte kerken, gemeenten en Christelijke organisaties zijn hier nog elke dag de (stille) getuigen van!

Bewaar jezelf

Dit korte, kleine, briefje heeft **daarmee een zeer belangrijke en radicale boodschap**: bewaar jezelf, je gezin, de gemeente, voor de misleiders, en draag elkaar in liefde, heb zorg voor het "huisgezin" – zodat we als gelovigen niet verliezen wat we ontvangen en in zijn kracht (*Kuria*) verder gaan!

3 Johannes

De 3^e Johannes-brief is (eveneens) een persoonlijke brief, aan Gajus. De brief is aan een van de leerlingen, discipelen, van Johannes. Zoals bekend had hij diverse discipelen die hij onderwees in Gods Woord, net als de Here dat had gedaan en ook Paulus toen hij twee jaar lang in de gehoorzaal van Tyrannus ^{Hand. 19:9,10} mannen had getraind voor het onderwijs. Er was in die tijd nog geen sprake van Bijbelscholen of seminaries.

Johannes onderwees ondermeer de bekende vroegchristelijke leiders Polycarpus, Papias en Ignatius -die respectievelijk als opzieners (oudsten) werden aangesteld in de gemeenten van Smyrna, Hierapolis en Antiochië- en vele anderen. Gajus was mogelijk ook een van hen. In elk geval was het een broeder waarvan Johannes zegt dat anderen over Gajus goed getuigenis gaven en dat Gajus in waarheid wandelde ^{3 Joh. 3}. Hoe blijkt dit, dat iemand in waarheid leeft en daarin wandelt? Dat hebben we in de andere brieven ook al, hiervoor, gezien: wanneer iemand liefde heeft en betoont aan de Gemeente van Christus Jezus! Dit goldt ook voor Gajus ^{3 Joh. 5,6} en Johannes noemt hem dan ook niet voor niets "geliefde"!

Diotrefus

Uit de brief blijkt dat er in de gemeente waar Gajus toe behoorde, oudste was?, kennelijk problemen waren; er was daar ene Diotrefus die "de eerste wilde zijn" ^{3 Joh. 9}. Hij weigert de broeders (rondreizende evangelisten) te ontvangen, gooit mensen uit de gemeente die hen wel ontvangen, en "zwetst met boze woorden" (*laster*) tegen de Apostel Johannes en zijn leerlingen. In al zijn gedrag het tegenovergestelde van Gajus; Gajus ontving de broeders juist wel.

Mijn indruk is dat Johannes hier ook schrijft om hem, en anderen, die door Diotrefus uit de gemeente gegooid waren, te troosten, sterken – het beeld komt voor ogen van een gemeente waar een man, autoritair en ongeestelijk, de leiding wil hebben en dit ten koste van anderen doet door ze uit de gemeente te gooien. Met als excuus dat zij "tot de groep van Johannes behoren" (waarvan hij kwaad spreekt om zijn eigen positie te versterken) of onderdak verschaffen aan hen die daartoe behoren. Met als gevolg dat er een groep "buitengeslotenen" was ontstaan die nu, onder leiding van Gajus?, een gemeente hadden gevormd. In tegenstelling tot Diotrefus had Gajus wel onderdak geboden aan hen die tot de kring van Johannes behoorde.

De Scofield Bijbel merkt hier op dat de 2^e Johannesbrief de **gemeentelijke verantwoordelijkheid** ten opzichte van de dwalingen onder de aandacht brengt, en deze brief de **persoonlijke verantwoordelijkheid** – dat wij, als gelovigen, niet moeten toestaan dat er in de gemeente dwaling of ongeestelijkheid heerst en, als die wel heerst en het niet mogelijk is deze te stoppen, we ons daarvan moeten afscheiden. Niet eens zozeer door met veel bombarie een scheuring of ruzie te veroorzaken; nee, we zien dat Gajus gewoon praktisch Christelijk gedrag blijft vertonen door de discipelen van Johannes onderdak te bieden –*het goede blijft doen-*, wetende dat dit gevolgen heeft namelijk: hij wordt daardoor buitengesloten door Diotrefus.

Demetrius

Demetrius ^{3 Joh. 12} (volgens de Strongs' uit Efeze) was volgens de meeste commentatoren de bezorger van de brief. Johannes zegt van hem dat door allen en "door de waarheid zelf" een goed getuigenis over hem gegeven is en dat ook Johannes voor hem in staat.

Lichamelijke kracht vs. Geestelijke kracht

In de brief ^{3 Joh. 2} lezen we nog een bijzonderheid over Gajus. Johannes schrijft, wenst hem toe, dat hij lichamelijk net zo sterk, gezond, is als geestelijk. Kennelijk was Gajus dus lichamelijk niet sterk. Dit soort dingen wordt door tegenstanders vaak uitgebuit. Lichamelijke zwakte kan er namelijk toe leiden dat een broeder "minder in aanzien is", hij kan niet altijd overal bij zijn. Juist op die momenten wordt er misbruik gemaakt van zijn afwezigheid, de tegenstander grijpt zijn kans(en).

Slotopmerkingen

De Apostel Johannes schreef nog een aantal andere brieven, in elk geval één, welke niet bewaard zijn gebleven ^{3 Joh. 9}. Deze brieven echter zijn, ondanks hun 'persoonlijke karakter' bewaard gebleven. En niet zonder reden; ze bevatten –tot op de dag van vandaag- actueel, geestelijk en praktisch, onderwijs voor ons persoonlijke en gemeentelijke leven. Radicale brieven, maar wel radicaliteit geschreven vanuit –en met- "een pen gedoopt in liefde".

Daarom zijn sommigen ook van mening geweest –door de hele kerkgeschiedenis heen- dat de brieven niet van de hand van Johannes zouden zijn geweest; immers: "Johannes was de apostel van de liefde" en niet van het "ontvangt ze niet" en "als ik kom zal ik herinneren aan zijn werken". Deze 'dreigende taal' zou niet bij het karakter van Johannes passen. Maar dan vergeet men één ding:

"Jakobus, de zoon van Zebedeüs, en Johannes, de broeder van Jakobus, en hij gaf hun de bijnaam Boanerges, dat is zonen des donders" ^{Marc. 3:17}.

De Strongs' vertaalt het woord Boanerges als "zonen van commotie (opschudding)". Met andere woorden: Johannes en zijn broer Jakobus -*vissers van beroep*- wisten wel enige roering te veroorzaken, waren zeker niet bang uitgevallen! Verder lezen we bijvoorbeeld dat Jakobus en Johannes, toen ze zagen dat de inwoners van een Samaritaans dorp de Here Jezus niet wilden ontvangen **voorstelden om vuur van de hemel te laten komen "om hen te verteren"** ^{Luk. 9:54}.

Liefde gaat samen met gerechtigheid en rechtvaardigheid. We moeten niet denken dat we een loopje kunnen nemen, als gelovigen, met de Liefde Gods! Johannes wist dit zeer goed, en vandaar dat liefde, in zijn brieven, hand in hand gaat daarmee en.. oordeel over hen die niet geloven ^{Joh. 3:18} of het werk van God tegenstaan.

Bronnen

- Ryrie Study Bible, expanded edition with NASB, © 1995, Moody Bible Institute;
- The Concise Bible Commentary, James M. Gray†, Moody Bible Institute
(*The Master Christian Library, Ages Digital Library, version #8*)
- Halley's Bible Handbook, 24^e editie, Dr. H. Halley†, Zondervan Publishing House;
- Strong's Grieks Lexicon op het Nieuwe Testament (SV), Importantia (NL)
- Ray C. Stedman, Adventuring through the Bible